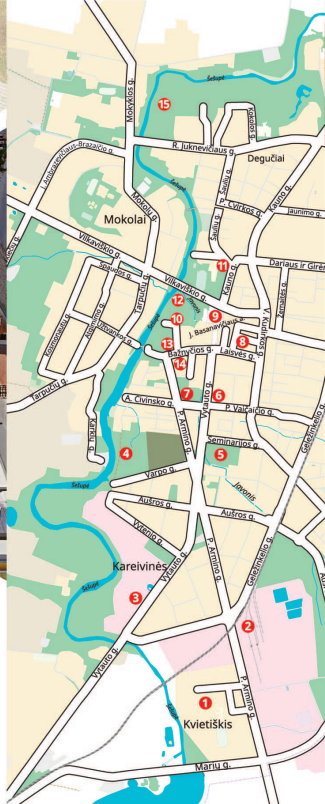

1 Zespół pałacowo-parkowy Kvietiškis

Uważa się, że dwór Kvietiškis założył w 1717 r. starosta preński Marek Antoni Butler wraz z żoną Franciszką. Dwór był drewniany. W tamtych czasach drewno było najtańszym materiałem budowlanym, dlatego oryginalne budynki pierwotnego dworu nie zachowały się. W skład zespołu dworskiego wchodził: dwór, 3 spichlerze, 2 stodoły, 3 chlewy, browar, magazyn zboża, powozownia.

Obecnie w budynku byłego dworu mieści się Kolegium Mariampolskie, przy którym działa grupa tańców historycznych „Reverence”, odbywają się różne imprezy, m.in. „Dzień dworu”, na terenie posiadłości organizowane są wycieczki, funkcjonuje muzeum.

2 Zespół budynków cukrowni

Najstarsza cukrownia na Litwie rozpoczęła działalność w 1931 roku i produkuje cukier do dzisiaj. W oryginalnym budynku cukrowni działa „LC Klub” i muzeum, gdzie można zobaczyć eksponaty związane z cukrem i jego produkcją, organizowane są wycieczki po cukrowni.

3 Miasteczko wojskowe

W 1873 roku nad Szeszupą w majątku ziemskim dworu Kvietiškis rozpoczęła się budowa miasteczka wojskowego. Do II wojny światowej w Mariampolu stacjonowały dwa pułki wojsk carskich: 111 Doński Pułk Piechoty oraz 9 Pułk Dragonów Jelitawietgradzkich.

W 2000 roku podczas renowacji na ścianach odnaleziono fragmenty obrazów z okresów carskiego oraz międzywojennego. Odnawiono obrazy z tego ostatniego okresu. Na terytorium koszar zachowała się oryginalna wojskowa ujeżdżalnia z czasów Carstwa Rosyjskiego.

W 2009 roku na terenie koszar ponownie postawiono pomnik poświęcony Wielkiemu Księciu Litewskiemu Witeniewowi.

4 Groby ofiar terroru ZSRR, nazywane Parkiem Pokoju

Przy ulicy Varpo znajdują się groby ofiar terroru ZSRR, gdzie chowano osoby zamęczone w latach 1944-1953. Podczas ruchu odrodzenia narodowego, w 1990 r. postawiono tu kapliczkę, założono Park Pokoju, w którym zasadzono wiele różnych gatunków drzew oraz krzewów.

5 Seminarium Nauczycielskie w Mariampolu

Seminarium Nauczycielskie w Mariampolu powstało w dawnym budynku klubu oficerskiego wojsk carskich w 1919 roku. W latach 1924-1926, po raz pierwszy w historii Litwy, na potrzeby szkoły wyższej zbudowano nowy budynek. Seminarium Nauczycielskie w Mariampolu stało się jednym z najlepszych i największych seminarów na Litwie.

6 Muzeum Krajoznawcze w Mariampolu

Dzisiejszy budynek Muzeum Krajoznawczego to zespół XIX-wiecznych budynków w stylu neoklasycystycznym, sąsiadujący z budynkiem sądu z okresu międzywojennego. Można w nim zobaczyć szczątki ludzkie znalezione na torfowisku Turlojiškės, łączące 2780-2899 lat. To najstarszy „mieszkaniec” Litwy. Zgromadzono tu także największą kolekcję tkanin ludowych w litewskiej części Suwalszczyzny.

W 1992 roku otwarto Muzeum Partyzantów oraz Żestania Okręgu Tauraskiego – filię Muzeum Krajoznawczego.

7 Park Witolda Wielkiego z pomnikiem Witolda

Początki parku miejskiego to rok 1868. Park cieszył się uznaniem mieszkańców w okresie międzywojennym, zaniedbano go w czasach radzieckich.

W 2003 roku w Klubie Witoldów z Mariampola powstał pomysł wzniesienia pomnika Witoldowi Wielkiemu, rozpoczęła się zbiórka pieniędzy. Idea stała się rzeczywistością, w odnowionym parku odsłonięto pomnik poświęcony Witoldowi Wielkiemu, autorstwa Juliusa Naruśisa.

8 Synagoga

Pożar w 1894 roku zniszczył centrum miasta. Podczas odbudowy powstała przestrzeń, w której zbudowano nową synagogę.

Synagoga była czynna do II wojny światowej. Po wojnie władze radzieckie urządziły w niej magazyn zapasów i sklep warzywny. W 1985 roku synagogę odnowiono, działa tu Dom Inżynierów w Mariampolu oraz biblioteka literatury technicznej. Dziesięć lat później w budynku rozpoczęło działalność Okręgowe Centrum Oświaty w Mariampolu.

W 2014 roku z inicjatywy mecenas Beatričė Kleizaitė-Vasaris powstała galeria sztuki.

9 Plac J. Basanavičiausa z pomnikiem „Językowi i Narodowi”

Dnia 6 września 2009 roku na placu J. Basanavičiausa odsłonięto pomnik „Językowi i Narodowi dla upamiętnienia 1000. rocznicy pierwszej historycznej wzmianki o Litwie”.

Cztery narożniki piedestału symbolizują cztery regiony etnograficzne Litwy. Na piedestał widzimys pokażującego srebrnym jeźdźcą na koniu z włócznią w ręku. Koń symbolizuje odwagę narodu i jego nieprzerwany lot w przyszłość, jeździec na

10 Gimnazjum im. Rygiškijū Jono w Mariampolu

Choć władze carskie zakazały druku członkowi łacińskiej i prowadzenia litewskich szkół, w 1867 roku w Mariampolu otwarto gimnazjum miejskie, w którym prowadzono zajęcia z języka litewskiego.

W gimnazjum uczył się pomysłodawca idei narodowego państwa litewskiego Jonas Basanavičius, autor hymnu państwowego Vincas Kudirkas, twórca literackiego języka litewskiego Jonas Jablonskis, 6 sygnatariuszy Aktu Niepodległości podpisanego 16 lutego 1918 r., prezydent Kazys Grinius, błogosławiony arcybiskup Jurgis Matulaitis (Językowi i Narodowi).

11 Zespół budynków kościoła ewangelicko-luterańskiego

Parafia kościoła ewangelicko-luterańskiego w Mariampolu powstała w 1819 roku, gdy luteranizm z Mariampolu zwrócił się do komisji rządowej w Warszawie z prośbą o pozwolenie na założenie parafii i budowę kościoła.

W czasach radzieckich kościół został zamknięty, w budynku działała szkoła sportowa. Po odzyskaniu niepodległości kościół zwrócono wiernym.

12 Park Poezji

W 1986 roku w nowo powstałym parku miało miejsce wydarzenie na skalę krajową – „Wiosna Poezji”, dzięki któremu park zyskał nazwę „Parku Poezji”.

koniu jest symbolem odważnego i wolnego narodu, a włócznia symbolizuje walkę narodu o język i litewskie piśmiennictwo. Park zrekonstruowano w 2012 roku. Park zdobi jeszcze jedna rzeźba, której autorem jest Julius Naruśis, upamiętniająca piosenkę piosenkarza Vytautasa Kernagisa „Gdy dojrzewają wiśnie na Suwalszczyźnie”.

13 Zespół budynków kościoła pw. św. Michała Archanioła oraz klasztoru księży marianów

Nazwa Mariampola pochodzi od zakonu księży marianów – miasto marianów, Marii. Pierwsi zakonnicy przybyli do miasta w 1750 roku. Od razu po przybyciu założyli szkołę podstawową, wspierali księży z okolicy w prowadzeniu misji i rekolekcji.

W 1909 roku ksiądz Jurgis Mutulaitis (Matulewicz) w Warszawie w tajemnicy złożył ślubny mariański w obecności ostatniego zakonnika Wincentego Sękowskiego. W ten sposób dokonał się odrodzenie zakonu księży marianów.

Otwarto muzeum błogosławionego J. Matulewicza, działa dom pielgrzymów „Domus Beati”.

14 W którym działa Muzeum im. K. Griniosa

Oryginalny budynek, w którym w latach 1904-1914 mieszkał prezydent dr. Kazys Grinius z rodziną. Kazys Grinius był działaczem ruchu odrodzenia narodowego oraz oświaty, publicystą, pisał w gazecie „Varpas”, w czasach zakazu druku członkowi łacińskiej przenosił przez granicę książki.

15 Park Poszepupia

Park Poszepupia stał się małym lasem w mieście – rosną tu stare drzewa, pomiędzy nimi biegną wydępane przez mieszkańców ścieżki. Znajdujący się nad rzeką park stał się ulubionym miejscem mieszkańców.

Centrum Informacji Turystycznej w Mariampolu
J. Basanavičiaus a. 1, Marijampolė, Lietuva
www.marijampoletic.lt
+370 642 23 003

1 Bazylika Mniejsza p.w. Nawiedzenia NMP

Św. Agaty 1

Sejnerska Bazylika Mniejsza wzniesiona została przez przybyłych z Wilna dominikanów w latach 1610-1619. Budowla nawiązywała swym stylem do baroku litewskiego. Dzisiejszy wizerunek zyskał kościół w wyniku przeprowadzonej 150 lat później przebudowy.

W 1818 r. w związku z utworzeniem Diecezji Sejnerskiej kościół dominikański podniesiono do godności katedry. Ze względu na przeniesienie siedziby biskupstwa do Łomży w 1925 r. świątynia otrzymała tytuł kolegiaty, natomiast dekretem Papieża Pawła VI z dnia 26 września 1973 r. nadano jej zaszczytny tytuł Bazyliki Mniejszej.

2 Klasztor Podominikański

Św. Agaty 1

Perelką Sejn stanowi wybudowany przez dominikanów w latach 1619-1706 okazały klasztor. Współcześnie znajduje się w nim prowadzony przez Towarzystwo Opieki na Zabytkach w Sejnach oddział Muzeum Ziemi Sejnerskiej, w którym eksponowane są wystawy poświęcone Diecezji Sejnerskiej oraz Etnografii Ziemi Sejnerskiej.

3 Pałac Biskupi

Pałac Biskupi znajduje się przy ul. Józefa Piłsudskiego to jedna z najstarszych i najznakomitszych budowli Sejn, sięgający swoją historią schyłku XVIII wieku. Jego zabytkowe mury były świadkami obecności w mieście żołnierzy napoleońskich oraz wizyty Marszałka Józefa Piłsudskiego w 1919 r. Ponadto przez dwa ostatnie stulecie kamienica stanowiła rezydencję sejnerskich biskupów.

ul. Józefa Piłsudskiego 28

4 Biała Synagoga

Józefa Piłsudskiego 41

W drugiej połowie XIX wieku w Sejnach stanęła murowana bożnica zwana Białą Synagogą. Za datę zakończenia budowy przyjmuje się rok 1885. Uważa się, iż nowa świątynia została wzniesiona z inicjatywy rabina Mojżesza Becalela Luriego. Na jej budowę przeznaczono ogromną jak na owe czasy sumę pieniężną - 12 000 rubli.

Kaplica św. Agaty jako jeden z nielicznych zabytków przetrwała wielki pożar wniecony przez wojska niemieckie w 1941 r. Legenda głosi, że pod kaplicą znajduje się podziemny tunel prowadzący z Sejn do Wilna.

5 Kaplica pod wezwaniem św. Agaty

Kaplica św. Agaty jako jeden z nielicznych zabytków przetrwała wielki pożar wniecony przez wojska niemieckie w 1941 r. Legenda głosi, że pod kaplicą znajduje się podziemny tunel prowadzący z Sejn do Wilna.

6 Układ urbanistyczny miasta

Miasto Sejny założone zostało nad rzeką Sejną, zwaną dzisiaj rzeką Marychą. Osiedle wzniesiono na skrzyżowaniu traktów handlowych, jako rozległe targowisko ulokowane równolegle do rzeki. Niegdyś główną ul. stanowiła ul. Grodzieńska nosząca obecnie miano ul. Piłsudskiego. Układ urbanistyczny zmienił się na przestrzeni wieków wskutek pożarów, jak też przebudowy miasta. Niezmiennym jednak pozostało rozlokowanie zabudowań wzdłuż głównej ulicy.

7 Ratusz miejski

Pierwszy murowany ratusz sejnerski wzniesiony został przez dominikanów na placu przykościelnym w roku 1770. Współczesny budynek zajmowany przez władzy miejskich wybudowany w 1846 r. w stylu klasycystycznym na terenie rynku miejskiego w sąsiedztwie zabudowań żydowskich.

8 Klasztor Pokamedulski

Wigry 11, 16-402 Suwałki 17

Już w zamierzonych czasach półwysp klasztorny zamieszany był przez Jaćwingów, a następnie Wigranów, co wynikało z jego kształtu i obronnego położenia (prawdopodobnie był kiedyś wyspą). Wigry były więc jedną z pierwszych osad w puszcach pojaćwieskich stanowiących królewską własność.

9 Dom Poety Miłosa w Krasnogrudzie

Dwór Miłosa w Krasnogrudzie to jedna z największych atrakcji Sejnerszczyzny. Malowniczo położony nad jeziorem Holny, na pograniczu polsko-litewskim folwark, to pozostałości XVII wiecznego Dworu Macieja Eysmonta, fundatora kościoła w Żegarach. Ostatnimi spadkobierczyniami dóbr były dwie ciotki Czesława Miłosa, który w Krasnogrudzie był kilkakrotnie: Gabriela Lipska oraz Janina Niemętowska.

Od 2002 r. dzierżawcą terenu jest Fundacja Pogranicze. Od roku 2011 w zrewitalizowanym kompleksie dworskim funkcjonuje Międzynarodowe Centrum Dialogu, skoncentrowane na wielowiekowym dziedzictwie Rzeczypospolitej Obojga Narodów.

Krasnogruda 16, 16-500 Sejny

10 Stara pocztownia

ul. Józefa Piłsudskiego 39

Budynek Starej Poczty wzniesiony został w pierwszej połowie wieku XIX, naprzeciwko Pałacu Biskupiego, między żydowskimi zabudowaniami. Pierwotnie sprawował on funkcję hebrajskiego gimnazjum założonego przez Tuwile Pinkasa Szapiro. Szkoła realizowała program edukacyjny Haskali, w którym obok przedmiotów religijnych nauczano przyrody i matematyki. Od końca XIX wieku budynek zaadaptowany został na urząd pocztowy, który funkcjonował tutaj do lat 90-tych XX wieku. Stąd do dnia dzisiejszego nosi miano „Starej Poczty”. Po przeniesieniu urzędu do nowo wybudowanego obiektu, gmach trafił pod opiekę Ośrodka Pogranicze. Został poddany gruntownemu remontowi. Dzisiaj można w nim podziwiać zbiory Fundacji i Ośrodka Pogranicze, piękną bibliotekę oraz zwiedzać wystawy czasowe.

11 Centrum miasta

ul. Józefa Piłsudskiego 16

Dzisiejsze centrum miasta rozpościera się od katolickiej Bazyliki Mniejszej Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny po budynek ratusza i żydowską Synagogę. Centrum stanowią dwa parki otoczone jezdnią oraz kamieniczkami pełniącymi funkcje mieszkalno-handlowe. Za nimi można dostrzec stare rozwalające się przedwojenne zabudowania stanowiące obecnie element podlegający rewitalizacji miasta.

12 Pomnik Biskupa Antoniego Baranowskiego

Pomnik biskupa Antoniego Baranowskiego odsłonięty został przed Bazyliką Sejnerską w 1999 r. Jego autorem i wykonawcą był Gedyminas Jakubonis prof. Rzeźby na Uniwersytecie Wileńskim.

Biskup Antoni Baranowski odegrał znaczącą rolę w życiu religijnym polsko-litewskiego pogranicza kulturalnego. Uważał, że każdy naród ma prawo do modlitwa i w języku ojczystym. Jako pierwszy przemówił do wiernych w diecezji sejnerskiej po litewsku. Wprowadził w podległych parafiach powołanie katechizmu przetłumaczonego przez niego na język litewski. Zakazał faworyzowania kóregokółowicz z języków i nakazał dostosowanie się do potrzeb wiernych.

Biskup Antoni Baranowski zmarł w Sejnach w dniu 27 listopada 1902r. Został pochowany w Katedrze Sejnerskiej – trumnę ze zwłokami zamurowano w prawej niszce kaplicy NMP.

Zdjęcia Sejny miasto

Tłumaczenie Zivile Wygonska (zivile.wygonska@gmail.com)

Miasto Sejny
ul. Józefa Piłsudskiego 25, Sejny, Poland
www.um.sejny.pl
+48 87 516 20 73